

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

VIII. An omnia indiuidua eiusdem speciei sint perfectione æqualia, & æquè
similia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

22 Non egi specialiter de vnione, de qua eadem est ratio, ac de aliis formis, abs re enim daretur vnio heterogenea in ordine ad extrema homogenea, quæ possunt diuersam deorganizationem exigere in diuersis partibus subiecti. Qui vero deorganizationem accidentalem existimant oriri in compositis habentibus animas diuisibiles ex dissimilitudine intrinsecâ partium, possent hanc dissimilitudinem assignare in modo vnionis humanæ quæ posset constare partibus heterogeneis, etiamsi vnum extremum esset indiuisibile, & alterum partes homogeneas haberet, etsi enim diuersitas extremorum diuersitatem arguit vnionis; & diuersitas rei diuersitatem modi, non tamen identitatis, aut similitudo extremorum arguit identitatem, aut similitudinem rei, quando diuersitas modi potest sumi ex alio capite à priori, vel à posteriori, sicut potest desumi in modo vnionis heterogeneæ hominis, qui diuersas dispositiones exigit in diuersis partibus subiecti, ex quo inferre possunt partes illius esse heterogeneas, qui id inferunt ex eodem principio in partibus formæ diuisibilis. Ex his solutio patet ad illa, quæ contra hanc conclusionem adducit Hurtadus, qui oppositam defendit disput. 2. sect. 8. Quia modus non tantum specificatur à suis extremis, sed à causâ efficienti cum omnibus conditionibus, quæ se tenent ex parte eius principij, à qua potest produci cum partibus heterogeneis, etiamsi extrema homogenea sint, imò potest dici secundum rationem heterogeneam specificari ab extremis homogeneis, & ab ipsa indiuisibili anima exigente vnionem diuersam in cerebro, & in pede propter diuersas operationes, quas exigit exercere in partibus diuersis. Ad exemplum quod adducit Hurtadus de actione, quæ semper est eadem, eum terminis, & principium efficiens sunt idem, respondeo, Existente principio, & termino eiusdem rationis actionem semper esse eiusdem rationis, quia nullum est caput à priori, neque à posteriori, ex quo diuersificetur actio. In nostro autem casu dispositiones à posteriori arguere possunt diuersitatem partium vnionis, & possunt esse conditiones, vt iuxta diuersitatem illarum diuersæ partes vnionis ab eodem agente introducantur.

23 Vltimò aduerte me in hoc puncto tantum dixisse partes viuents ex se non esse intrinsecè heterogeneas; sed eandem partem quæ est in capite potuisse esse in pede, & partem quæ in osse tantum nutritionem exercet potuisse sensationem elicere, non tamen dixi omnes partes esse æquales in perfectione, & omnino similes. Existimo enim posse non esse intrinsecè heterogeneas, neque ex se determinatas ad caput vel pedem constituendum, nihilominus non esse æquales, sicut de gradibus qualitatis dixi in generatione non esse subordinatos, posse tamen esse inæquales perfectione. Sic similiter in partibus animæ, etiamsi non sint quasi subordinatæ seu determinatæ ex se ad pedem potius quàm ad caput constituendum, potest de illis disputari, an sint æquales perfectione, sicut disputatur de duobus indiuiduis adæquatis eiusdem speciei, an possit esse vnum perfectius alio, etiamsi vtrumque habeat eandem heterogeneitatem; quodlibet enim habet deorganizationem capitis, peccioris, brachiorum, &c. & nihilominus plures afferunt vnum esse perfectius alio, quia excessus perfectionis non necessariò consistit in eo quòd vnum indiuiduum habeat diuersum ordinem partium, ac habet aliud, sed potest in alia ratione consistere; sic similiter de indiuiduis inadæquatis philosophari potest: cum enim dicitur vnum indiuiduum, equum videlicet A, esse perfectiorem equo B, dicitur partem cordis equi A, esse perfectiorem partem cordis equi B, & tamen vtraque est pars cordis, ergo in eodem indiuiduo licet illius partes non sint partes cordis vel pedis necessariò potest esse vna perfectior aliâ: quid tamen in hac re dicendum sit, constabit ex dicendis de indiuiduis adæquatis; eadem enim ratione philosophandum puto de indiuiduis inadæquatis, seu de partibus eiusdem indiuidui.

PUNCTUM VIII.

An omnia indiuidua eiusdem speciei sint perfectione æqualia & æque similia.

§. I.

Referuntur varia sententia & nonnulla prænarrantur.

1 Prima sententia tenet omnes animas eiusdem speciei esse omnino inæquales. Hanc tenent Caietanus 1. p.

q. 85. art. 7. Bañes lib. 2. de anima, Rub. tract. de pluralitate animarum. Secunda sententia affirmat animas eiusdem speciei non posse esse inæquales. Hanc tenent Fonseca 5. Metaph. c. 28. q. 16. sect. 2. & 3. P. Toletus 3. de anima q. 28. P. Hurtad. disp. 2. sect. 7.

Notauit disputans de æqualitate, & subordinatione graduum in genere, aliud esse duo esse similia, aliud æqualia; & differentiam inter vtramque relationem explicui, quæ in præsentia quæstione locum inuenit. Notauit etiam non esse disputandum, An gradus secundum vltimam differentiam indiuidualem essent æquales vel inæquales, implicat enim secundum hanc non esse omnino oppositos, & aliquos inter se habere maiorem conuenientiam, quàm cum aliis, quia differentia indiuidualis est vltima ratio disconuenientiæ, in qua indiuiduum, neque minimam conuenientiam habet cum aliquo, quamcumque enim in indiuiduo reperit, à differentia indiuiduali præcindimus, vt remaneat ipsa absque vlla conuenientia, & omnino opposita, & posset indiuiduum constituere vltimò differens à quocumque non ipso. Hoc posito, adhuc materiam disputatu dignam relinqui loco citato notabam: An videlicet intra eandem speciem humanam vel equinam sint aliqua indiuidua aliis perfectiora: aliqua quæ maiorem conuenientiam habeant cum aliquibus indiuiduis suæ speciei quàm cum aliis; quæ conuenientia indiuidualis esse non potest propter rationem dictam; neque specifica, quia indiuidua eiusdem speciei prædicatum participant omnibus commune, idemque indiuisibile saltem ex modo concipiendi.

Moneo insuper Doctores asserentes indiuidua eiusdem speciei esse omnino æqualia secundum omnia prædicata metaphysica teneri asserere physicè, & à parte rei Petrum & Ioannem esse omnino æquales in perfectione absque vilo excessu vnus ad alium, quia si quem excessum intrinsecum physicum haberet illorum aliquis, talis excessus metaphysicè præcindi posset, & in illo indiuiduo daretur aliud quod prædicatum excedens perfectionem alicuius prædicati metaphysici, quod in alio indiuiduo reperiretur: nihil enim est physicum speciale in entitate quod metaphysicè præcindi nequeat, ac proinde hæc est optima illatio. Nihil possumus concipere in hac entitate physica diuidentes omnia prædicata metaphysica illius, cui non correspondeat in alia aliud prædicatum æquè perfectum comparando singula singulis, ergo nihil est in hac entitate, ratione cuius physicè excedat aliam.

Si verò comparantes singula prædicata metaphysica huius indiuidui (idem dicerem, huius speciei cum prædicatis alterius speciei) cum singulis prædicatis aliis indiuidui, reperiamus aliquod prædicatum in hoc indiuiduo excedens perfectionem aliis prædicati illi respondentis ex parte aliis indiuidui, & non reperiamus ex parte indiuidui excessum in perfectione prædicati prædicti prædicatum aliud quo excedat prædicatū illi respondens in indiuiduo, quod iam ratione vnus prædicati illud excederat: illud indiuiduum cuius vnum prædicatum metaphysicum excedit prædicatum sibi correspondens, etiamsi secundum alia prædicata sit æquale, physicè & à parte rei secundum omnem suam entitatem est inæquale & perfectius altero. Ratio est, quia physicè loquendo omnia prædicata sunt identificata: ergo implicat dari excessum in indiuiduo ratione alicuius prædicati, qui non sit ratione omnium, quibus à parte rei omnes omnino proprietates debent conuenire; sed posito excessu metaphysico vnus prædicati huius indiuidui in ordine ad prædicatum illi correspondens in alio indiuiduo, quod ratione nullius prædicati mutuo excedit indiuiduum excedens in vno prædicato, datur in tali indiuiduo excessus physicus: quia si omnia physicè eodem modo se haberent in vtroque indiuiduo, non esset fundamentum ad talem excessum metaphysicum reperendum: ergo hic excessus est secundum omnem entitatem.

Occurrit: Quia prædicata sunt omnino idem à parte rei si hæc entitas excedit aliam in nullo excedentem in aliquo prædicato, physicè tota entitas est perfectior aliâ: ergo eodem modo ex identitate prædicatorum, posita æqualitate inter duo prædicata metaphysica harum entitatum physicè vtramque entitatem, & omnia prædicata æqualitatem habere inferendum erit: ergo positis duabus entitatibus metaphysicè æqualibus in prædicato specifico, & inæqualibus in alio prædicato, hæ duæ entitates physicè secundum se totas erunt æquales, quod repugnat. Respondeo, malam esse illationem & rationem disparem, quam exhibeo. Posita inæqualitate

inæqualitate in aliquo prædicato inter duas entitates si reliqua prædicata æqualia apprehenduntur, æqualitas illa non se tenet ex parte obiecti, sed tantum est præcisiua ex parte intellectus, qui negatiue concipit illa prædicata æqualia, quia non concipit inæqualitatem, quam in se habent, quæ æqualitas negatiua tantum est respectu intellectus, ex vi huius cognitionis præcisiuæ, & non refunditur in obiectum, sicut vnitas virtualis, quæ apprehenditur ex eo quod intellectu non apprehendat multiplicitatem, & distinctionem indiuiduorum, non facit obiectum in se vnum; inæqualitas verò, quam intellectus concipit inter duo prædicata, tenet se ex parte obiecti non tantum illius cognitionis, quæ formaliter illa prædicata inæqualia apprehenduntur, sed etiam ex parte obiecti cognitionis, quæ intellectus præcisiue alia prædicata eorundem indiuiduorum æqualia apprehendit, quia iuxta nostra principia quidquid est in tota entitate physica, se tenet ex parte obiecti cognitionis attingentis quodlibet prædicatum metaphysicum illius. Neque intellectus potest in his entitatibus aliam æqualitatem præter hanc negatiuam prouenientem ex præcissione inæqualitatis, quam habet obiectum, apprehendere, quia ubi nulla est physica æqualitas non potest metaphysicè sine fictione concipi, prædicata enim quæ metaphysicè præscinduntur, physicè entitatem comitantur.

6 Alio modo potest fieri comparatio metaphysica prædicatorum duarum entitatum, ut mutuo se excedant, & excedantur secundum diuersa prædicata, sicuti potest comparari species expressa sensus externi, cum præsentia Angeli, ubi attenda ratione vitæ perfectior est externa sensatio quam præsentia Angeli: inspecta tamen ratione spiritualitatis, perfectior est Angelica præsentia externa sensatione: Exemplum adhibeo in rebus specie distinctis, ut claris mōitrem prædicata excessu, & excedentia. Rursus hic mutui excessus potest esse æquiualeus, ita ut tantum excedat hæc entitas illam, quantum hanc eandem excedit illa, & tunc physicè nullus erit excessus, & in cognitionibus, ratione quarum dicitur hæc entitas excedere alteram in hoc prædicato excessus non se tenebit ex parte obiecti; sed ex parte cognitionis præscindentis ab alia ratione, quæ excessus apparet huius prædicati ad æqualitatem reduci, ita ut nullus detur excessus in obiecto; & illud, quod apprehenditur excedens ex parte modi, desinit esse excedens ex parte obiecti, & nullam rationem habet excedentis. Quod si excessus mutui non compensentur, sed vnus sit maior alio, entitas illa, in qua maior excessus metaphysicus reperitur physicè secundum totam suam entitatem, aliam excedet, illiusque excessus, non solum erit in cognitione metaphysicè præscidente ex parte modi, sed etiam ex parte obiecti: excessus verò metaphysicus rei quæ minorem habet excessum, erit tantum ex parte modi seu ex parte cognitionis præscidentis à ratione illa qua exceditur, & constituitur excessum prædicatum illud, quod apparet excedens.

7 Ex his infero pro mea quæstione Petrum & Ioannem physicè secundum totam suam entitatem esse inæquales, si infra differentiam specificam inueniamus aliquod prædicatum quo Ioannes excedat Petrum nullo reperto quo Petrus excedat Ioannem, vel quo tantum illud excedat quanti exceditur: Et physicè Petrum & Ioannem esse omnino æquales in perfectione, si in omnibus prædicatis quæ sunt infra differentiam specificam nullum reperiatur excedens aliud sibi correspondens in altero indiuiduo, vel si aliquod reperiatur in Petro excedens aliud sibi in Ioanne respondens, reperiatur in Ioanne aliud quo æquè excedat Petrum secundum illud, ac secundum aliud exceditur: ita ut omnibus pensatis compensetur excessus prædicatorum mutuo, & æquè se extendentium. His positis procedit quæstio quomodo res se habeat in indiuiduis eiusdem speciei.

§. II.

An prædicata superiora duarum specierum, & prædicata duorum indiuiduorum possint esse mutuo similia & dissimilia, æqualia & inæqualia.

8 Hæc res posse esse reciproce similes secundum vnum gradum, & dissimiles secundum alium; equus enim animal hinnibile est similis homini, animali rationali, in prædica-

to animalis, & dissimilis in prædicato rationalis: quod probatur, quia si in homine distingueretur prædicatum animalis à prædicato rationalis, & similiter in equo prædicatum animalis à prædicato hinnibilis, prædicata animalis essent similia & prædicata rationalis & hinnibilis dissimilia: ergo etiam hæc prædicata inter se sint identificata, eandem similitudinem, & dissimilitudinem habebunt.

Aliter philosophandum putat idem Hurtadus sub. 4. de æqualitate & inæqualitate: censet enim duo indiuidua eiusdem speciei non posse esse inæqualia in differentia indiuiduali, & æqualia in differentia specifica, quod sic probat: Ratio specifica & indiuidualis est eadem: ergo æqualitas conueniens rationi specificæ debet conuenire rationi indiuiduali, & e contra, aliàs eadem æqualitas conueniret, & non conueniret eidem entitati, quia conueniret rationi specificæ: non verò indiuiduali identificatæ cum ratione specifica.

Ego percipere non valeo, quomodo hæc confundat Hurtadus: si enim ex identitate prædicatorum inferat utrumque habiturum eandem æqualitatem, ne eadem entitas sit æqualis, & non sit æqualis, cur ego non inferam ex identitate prædicatorum utrumque prædicatum habiturum eandem similitudinem, ne idem prædicatum sit simile, & non sit simile: æquè enim contradictorie opponuntur simile, & non simile, ac æquale & non æquale, & æquè contrariè æquale, & inæquale: & simile, & dissimile; & identitas subiecti est eadem: ergo eodem prorsus modo philosophandum est de similitudine, & æqualitate.

Censeo in hac re infignem æquiuocationem committi, quæ ablata facilis est quæstionis resolutio: attende lege. Potest inquiri an Petrus possit esse à parte rei independentè ab intellectu æqualis Ioanni in prædicato specifico, & inæqualis in indiuiduali: & eodem modo similis in prædicato specifico, & dissimilis in prædicato indiuiduali, & hic interrogandi modus in quo multo quæstionem tractant planè est ineptus, quia à parte rei independentè ab intellectu non est conceptus specificus distinctus ab indiuiduali: ergo à parte rei non potest de illis disputari, tanquam de rebus distinctis: quapropter in hac quæstione negandum est suppositum, neque vltra procedendum, quia à parte rei non est gradus specificus, & indiuidualis: sed vna simplex entitas Petrus, Ioannes, & hic equus, quæ entitates eandem vnā, & simplicem similitudinem respectu vnus termini habent.

Si verò quæstio præcedat de similitudine, & æqualitate indum nostrum modum concipiendi, locum habet ratio, quia secundum nostrum modum concipiendi sunt gradus generici, specifici, & indiuiduales, & de illis agimus, ac si essent distincti, & in hoc sensu assero non inferri ex eo quod duo indiuidua sint inæqualia in differentia indiuiduali, esse inæqualia in differentia specifica ex modo concipiendi: inferri tamen esse inæqualia ex parte obiecti, quia obiectum semper est idem, siue cognoscatur differentia specifica, siue indiuidualis: modus tamen concipiendi est diuersus: sicut enim intellectus concipit Petrum, & Ioannem distinctos secundum differentias indiuiduales, & idem secundum differentiam specificam, eodem modo potest illos concipere inæquales in differentia indiuiduali, & æquales in differentia specifica: Idem dico de similitudine, seu dissimilitudine, quæ non ex eo quod ex parte modi apprehendatur in vno prædicato debet apprehendi in alio identificato ex parte modi, licet ex parte subiecti eadem similitudo, seu dissimilitudo in omnibus prædicatis apprehendatur, sicut eadem multitudo apprehenditur ex parte obiecti in ratione hominis apprehensa per modum vnus, ac in rationibus Petri, & Pauli, Ioannis, &c. per modum plurium.

Ex his infero posse differentias específicas esse inæquales & rationes genericas easdem specierum esse æquales ex modo cognoscendi, non quia aliqua ratio obiectiue æqualis apprehendatur in his rationibus genericis: sed quia ex modo cognoscendi eadem rationes, quæ fundant inæqualitatem specificam apprehenduntur ut æquales, non æqualitate aliquâ positiua ex parte obiecti apprehensa: sed tantum aequalitate negatiua, hoc est, non apprehensa ex parte modi cognoscendi in æqualitate obiectiua, sicut non apprehensa ex parte modi diuersitate, & distinctione

distinctione inter indiuidua diuersarum specierum, omnia apprehenduntur, ac si essent vnum simplex obiectum, non quia positiua vnitas in obiecto apprehendatur, hæc enim esset fictitia, quia indiuidua diuersarum specierum nullam vnitatem obiectiuam habent. Eodem modo philosophandum est de similitudine, quæ negatiue potest in prædicatis superioribus inueniri, quia non apprehendantur, vt dissimilia etiam prædicata inferiora positiue dissimilia apprehendantur: non possunt autem prædicata inferiora apprehendi dissimilia, & superiora positiue similia, quia positiua similitudo debet se tenere ex parte obiecti, & implicat ex parte obiecti esse similia prædicata superiora, & dissimilia inferiora, quia idem esset simile & dissimile: Idem intellige de æqualitate, & inæqualitate positiua.

§. III.

Quæ similitudo requiratur ad constituendum prædicatum specificum.

14 **P** Robauit §. præcedenti, animas brutorum non habere partes intrinsecè heterogeneas, quia si pars, quæ est in osse, tantum esset vegetatiua, & pars, quæ est in carne sensitiua, distinguerentur in specie: examinanda est hæc ratio & inquirendum, an si omnes partes ossium essent nutritiue tantum, & partes carnis nutritiue, & sensitiue: partes ossium haberent prædicatum quoddam specificum commune illis, quod non esset commune partibus carnis: & partes carnis aliud prædicatum specificum, quod non esset commune partibus ossis. Partem affirmatiuam defendo, & probō: Si partes carnis respecerent sensationem, quam non respecerent partes ossis, respecerent operationes specie distinctas: ergo distinguerentur specie. Probo consequentiam: Anima plantæ differt ab anima animalis, quia hæc respicit sensationes, & est principium illarum, & non illa: ergo eodem modo, & propter eandem rationem distinguuntur specie partes ossis, & partes carnis, quia partes ossis habent prædicatum simile, in quo conueniunt, quod non est commune partibus carnis, & partes carnis prædicatum simile in omnibus, quod non participant partes ossis.

15 **E**x hoc inferri videtur non posse duo indiuidua eiusdæ speciei habere inter se maiorem similitudinem, quam non habeant indiuidua, neque posse duo indiuidua esse inter se magis æqualia, quam cum omnibus illis: ratio est, quia si Petrus, & Ioannes haberent maiorem similitudinem, aut æqualitatem, quam Petrus, & Franciscus, iam Petrus, & Ioannes conuenirent in illo prædicato substantiali, quod esset fundamentum illius similitudinis, aut æqualitatis: ergo Petrus, & Ioannes haberent prædicatum commune quod non haberet Franciscus: sed illud prædicatum esset specificum: ergo distingueretur in specie à Francisco: sola Minor indiget probatione: quando prædicatum substantiale est multis commune, non est indiuiduale: ergo saltem specificum. Ex hac doctrina inferitur indiuidua eiusdæ speciei non posse esse inæqualia, neque hæc inter se magis similia quam illa, quod eodem modo inferitur in partibus eiusdem indiuidui, contra dicta in generatione de gradibus qualitatibus.

16 **A**nquam difficultatem hanc soluiam: aliam in eadem materia propono, vt vtrique sit communis solutio. Ab hoc igne *A*, v. g. possunt provenire plures actiones productiue caloris, quæ non possunt provenire ab igne *B*, & ab igne *B* possunt provenire alie plures actiones, quæ non possunt provenire ab igne *A*: ergo actiones fluentes ab igne *A* habent prædicatum commune, quod non habent actiones fluentes ab igne *B*, scilicet posse provenire ab igne *A*, & è contrâ actiones fluentes ab igne *B* habent prædicatum commune, quod non conuenit actionibus fluentibus ab igne *A*, scilicet posse provenire ab igne *B*: ergo actiones fluentes ab igne *A* differunt specie ab actionibus fluentibus ab igne *B*. Idem argumentum fit de innumeris aliis modis, præsentis videlicet, plures enim respiciunt hoc spatium in quo conueniunt inter se, & differunt à præsentis respicientibus illud spatium.

17 **A**udiui aliquos recentiores concedentes actiones provenientes à diuersis agentibus, esse specie distinctas propter rationem dictam, & similiter præsentias respicientes diuersa spacia, & alios innumeros modos diuersa subiecta,

Francisc. de Quædæ, Philosoph. Tom. II.

terminosve distinctos respicientes. Contra quos efficaciter infero: omnia indiuidua humana modo existentia specie distinguuntur: illationem efficaciter probō. Modus vnionis est de essentia hominis: ergo quotiescunque distinguitur specie modus vnionis ab alio modo vnionis, specie distinguuntur illi homines, quorum essentia includit vnionis modum: sed modus vnionis Petri distinguitur specie à modo vnionis Ioannis: ergo Petrus, & Ioannes sunt omnes specie distincti. Minor vltima tantum indiget probatione, quam sic probō: Modus vnionis qui modò est inter materiam & formam Petri conuenit cum aliis modis, qui possunt esse inter eandem materiam, & formam in prædicato, quod non est commune modo vnionis, qui est inter materiam, & formam Ioannis, videlicet in hoc, quod est respicere hæc extrema: ergo habet aliquod prædicatum essentialiter, quod non habet modus vnionis Ioannis: ergo differt essentialiter à modo vnionis Ioannis: ergo & ipse Petrus, qui hunc modum essentialiter includit, differt essentialiter à Ioanne, qui non potest includere hunc vnionis modum. Ne concedamus Petrum à Ioanne specie differe alia via tenenda est.

18 **D**icet aliquis, respicere hoc principium in hac actione & aliud agens in alia, non esse prædicata essentialia, quia tantum respiciunt terminos non distinctos. Hæc solutio licet apparens videatur, petitionem principij manifestam includit, intendit enim probare eadem obiectio hunc ignem differe specie ab illo, quia conuenit, cum alio igne in aliquo prædicato non illi communi, & hunc gradum caloris primum videlicet (tem explico in opinione constituyente subordinationem graduum) specie distingui à secundo, quia magis conuenit cum alio primo, quam cū secundo, quæ conuenientia non est in differentia indiuiduali: sed in specifica, & consequenter eadem obiectio probatur, actiones potentes terminari ad primum gradum caloris specie distingui ab actionibus potentibus terminari ad secundum caloris gradum.

19 **R**esponder Hurd. disp. 2. sect. 8. sub 6. hos respectus non posse constituere species distinctas, quia non sunt inæquales, differentia enim essentialiter opposita esse debent inæquales. Solutionem hanc reiciam §. 5. vbi probabo differentias específicas essentialiter oppositas non dicere inæqualitatem esse necessariò in illis imbibitam.

20 **R**espondeo prædicto argumento, non quodcumque prædicatum commune facere differre subiectum essentialiter ab omni alio, cui non conuenit tale prædicatum, sed tantum illud prædicatum, quod notabiliter constituit dissimile subiectum, quod afficit, ab alio carente eodem prædicato. Ex hoc infero in duabus actionibus respicientibus ignem *A*, verbi gratia, prædicatum commune respicienti hoc principium, non facere illas specie differre, ab actionibus quæ non possunt hoc principium attingere, sed aliud diuersum debent respicere, quia per illud hæ actiones, non notabiliter sunt dissimiles, neque diuersæ ab aliis, respicere enim magis hunc ignem, quam illum prudenti æstimatione parui sit, ac proinde non sufficit ad differentiam essentialiter constituendam. Neque mireris ex prudenti hominum æstimatione oppositionem specierum taxari, quia licet quælibet entitas habeat ex se independentem ab omni actu externo sua prædicata intrinseca, quæ essentialia, seu indiuidua dicuntur, dici tamen hoc genericum, illud specificum, & aliud indiuiduale, & hanc speciem essentialiter distingui ab illa, licet dicat ex parte entitatis aliquid intrinsecum, quod fit fundamentum his denominationibus, denominationes tamen ipse formaliter gradus generici, specifici, differentiales, &c. sunt extrinsecæ, nimis pendentes ex modo cognoscendi, & moraliter æstimandi dissimilitudinem seu similitudinem rerum.

21 **D**ices tale prædicatum commune aliquibus indiuiduis vnus speciei, & non omnibus, per quod non differunt notabiliter inter se indiuidua, v. g. prædicatum, quo actiones dimanantes ab hoc principio illud respiciunt, & nõ aliud, nõ est indiuiduale, quia nihil indiuiduale est multis commune: quid ergo erit, cum medium non sit inter indiuiduale, & specificum? Responderi posset, esse indiuiduale non includens totam rationem adæquatam indiuiduationis: sed in adæquatam videlicet prædicatum aliquod, in quod & in alia simul resoluitur simplex prædicatum talitatis, seu Petreïtatis, quod non est multis commune: sed proprium huius indiuidui, neque illud prædicatum significatum per modum vnus, nomine eccitatis cum aliis, cum quibus componitur,

componitur, est commune multis, sed tantum singulari indiuiduo. Non placet hæc solutio, neque illius doctrina, quia eccitas, & quælibet differentia debet esse irresolubilis, & indiuisibilis, non solum in partes, quibus formaliter, & actu componatur, sic enim species indiuisibilis est, quia species hominis significata hoc conceptu specifico, *homo*, formaliter non est partibus composita, ut probauit in Logica, sed debet esse ita indiuisibilis, ut non possit resolui in partes, quas adhuc, non ut partes, sed per modum simplicis conceptus includat. Secundò probò rationem illam communem multis indiuiduis non posse, adhuc inadæquate, ad differentiam indiuidualem pertinere. Differentia indiuidualis est illa, per quam hoc indiuiduum differt ab hoc, & ab illo, & sic ab omnibus eiusdem speciei: sed ratio communis huic, & illi indiuiduo, non potest esse id, per quod hoc differat, adhuc inadæquate, ab illo: ergo non potest pertinere ad differentiam indiuidualem. Minorem probò: cætera patent. Ratio communis est ratio conueniendi, quæ per differentias indiuiduales est diuidenda, & contrahenda: ergo neque inadæquate potest ad rationem indiuidualem diuidentem, & contrahentem spectare, aliàs dicitur rationem specificam inadæquate pertinere ad differentiam indiuidualem, & genus inadæquate spectare ad differentiam contractiuam illius, & constitutiuam speciei.

22 Censeo tale prædicatum medium esse dicendum inter specificum, & indiuiduale: cuius conclusionis fundamentum esto rationes, quibus probauimus non posse esse specificum neque indiuiduale, ex quo inferitur esse quoddam prædicatum medium minus uniuersale specifico, & latius patens indiuiduali. Neque ex hac conclusione inferitur diuisionem speciei in omnia sua indiuidua sigillatim sumpta non esse immediatam, neque differentiam indiuidualem non contrahere immediatè specificam in linea prædicamentali, & iuxta diuisionem Prædicamenti, quia etsi mediet prædicatum prædictum, illud non pertinet ad lineam prædicamentalem, neque de illo agunt Dialectici, cum rationem supremam prædicamenti vique ad ultimam rationem partiuntur, quia illud ad differentiam indiuidualem reducant, etsi illam non constituat, quicquid enim est infra specificam essentiam, indiuiduale vulgo appellatur, & quia parum de natura horum prædicatorum cognoscenda curarunt, cum non notabiliter ex illorum diuersitate constitutum ex illorum aliquo differat.

23 Potest esse questio de nomine, an tale prædicatum dicendum sit essentialiale, vel accidentiale in qua existimo non esse dicendum essentialiale, quia idem sunt prædicatum essentialiale, ac specificum, ac proinde cum specificum non sit, neque essentialiale poterit esse. Neque potest dici proprium accidens metaphysicum speciei, quia proprium sue physicum, sue metaphysicum semper in quocunque indiuiduo speciem comitatur, ac proinde quicquid non est commune omnibus indiuiduis vnus speciei, non potest illius esse passio. Poterit dici accidens metaphysicum conueniens aliquibus indiuiduis vnus speciei quia in ordine ad prædicta, quæ ponuntur in recta linea prædicamentali potest adesse, & abesse, sed melius dicitur esse prædicatum quoddam substantiale medium inter essentiam & accidens, sicut dicitur medium inter specificum, & indiuiduale. Hæc dixi de prædicato, in quo conueniunt illa, quæ sunt similia inter se, & dissimilia ab aliis, quia similitudo fundamentum est ad vniocationem de æqualibus, & inæqualibus: aliter est philosophandum, probabo enim S. S. inæqualitatem, & æqualitatem, non fundare conuenientiam, neque disconuenientiam.

§. IV.

Difficultatis solutio.

24 PRÆMISI superioribus paragraphis, principia omnia, quibus hæc dirimenda sunt, quibus positis facile erit de illa iudicium ferre.

25 PRIMA CONCLUSIO. Prædicatum metaphysicum, per quod ultimò differit omnia indiuidua, in omnibus est primò oppositum, & æquè dissimile. Ratio est facilis: per hoc prædicatum indiuidua omnino opponuntur, nullam habent conuenientiam inter se, & quodlibet ex vi illius à quocunque alio singulariter sumpto, & ab omnibus à se distinctis differt, & habet disconuenientiam cum illis: ergo non potest per illud aliquam conuenientiam habere; ergo ne-

que similitudinem, quæ saltem tanquam fundamentum conuenientiam requirit.

SECUNDA CONCLUSIO. Infra eandem speciem possunt per prædicatum quoddam medium aliqua indiuidua esse æqualia inter se, & inæqualia ab aliis. Hæc conclusio constat expressè ex dictis S. superiori, ubi probauit posse aliqua indiuidua conuenire in aliquo prædicato, per quod non notabiliter differant. Tale erit prædicatum, per quod indiuidua possint simul habere tres cognitiones, & alia non possint tres simul, sed duas tantum habere, & prædicatum, quo hæc indiuidua possint per eandem cognitionem tres homines expressè cognoscere, & alia per vnā cognitionem non possint nisi vnum tantum cognoscere. Eiusdem rationis erit prædicatum, quo hæc indiuidua exigant materiam extensam per duas vnas, & aliam per vnā cum dimidia tantum, imò eiusdem rationis esset prædicatum, quo hæc indiuidua exigant quinque gradus caloris, & tres frigiditatis, & alia, quatuor caloris, & quatuor frigiditatis, quia illa temperamenta non notabiliter differant, ac proinde in ordine ad illa non potest desumi specifica differentia.

Obiicies. Illa temperamenta specie differunt: ergo per ordinem ad illam desumi potest differentia specifica formarum. Antecedens probatur, quia plures gradus specie differentes includit temperamentum constans quinque gradibus caloris, & tribus frigiditatis, quam temperamentum constans quatuor caloris, & quatuor frigiditatis. Respondeo temperamenta specie non differre ex eo præcisè, quod vnum exigat qualitates contrarias attemperatas, vno, vel alio gradu intensiori, vel remissiori in vna, vel altera. Ad confirmationem respondeo, temperamentum illud includere plures gradus non specie differentes ab aliis, à quibus pauciores alij eiusdem speciei differant etiam specie, ac proinde ex hoc capite non potest probari specie differentia in his temperamentis: imò neque in aliquo temperamento excedente aliud ex pluribus gradibus qualitatis: quia calor, ut vnum, & calor ut septem, eiusdem sunt speciei, ac proinde idem prædicatum specificum caloris continet temperamentum includens vnicum gradum caloris, ac aliud includens septem gradus, neque intensio earundem qualitatum speciem variat.

Ex hac doctrina, quæ verissima est, non contemnenda nascitur obiectio: cuius solutio deferuiet ad rem, quam incidenter tetigimus explicandam. Sequitur ex hac doctrina omnia temperamenta mixtorum esse eiusdem speciei. Probatur sequela: temperamenta omnia constant quatuor qualitativis specie eisdem, & tantum differunt per maiorem intensiorem huius qualitatis, & remissionem illius: sed intensio, & remissio non inducunt distinctionem specificam: ergo nihil est in temperamentis, per quod specie differant. Respondeo temperamentum non esse quoddam totum physicum, & per se vnitum: sed totum quoddam morale constans partibus, non in se vnitis, licet vniantur in subiecto, ac proinde differentiam huius temperamenti ab illo non esse sumendam ex aliqua differentia physica, quæ constituatur, & differat ab illis, quia quod non habet esse physicum non potest habere physicum constitutum: sed tota differentia temperamenti moraliter est assignanda, ad quam differentiam moralem plurimum conducit intensio, vel remissio: quia subiectum calidum ut vnum, & frigidum ut septem moraliter dicitur frigidum absolute: & frigidum ut vnum, & calidum ut septem moraliter dicitur absolute calidum, in quibus ex vobis maior, vel minori intensione resultant moraliter denominationes rerum physicarum, quæ specie differunt. Dicitur autem illa intensio notabiliter maior, quæ ad diuersam formam substantialem disponat.

Temperamentum hominis, & temperamentum equi distinguuntur specie physica: ergo non tantum differunt moraliter. Resp. negando antecedens, quia temperamentum hominis, si ratione partium sumatur, non differt specie à temperamento equi, facta comparatione partium vnus temperamenti ad partes alterius, quia partes vtriusque temperamenti sunt calor, frigus, siccitas, & humiditas, quæ tantum in vno, & in alio in intensione differunt: temperamentum hominis sumptum indiuisibiliter ratione sui, quantum est vnum, physice differre non potest, quia quod non est vnum physicum, neque est totum physicum, physice constitutum, non potest physice ab alio differre: cum verò temperamentum non sit vnum physicum, sed

sed tantum morale, constitutum ex qualitatibus, quæ in se nullam unionem habent potest physicè differre, sed moraliter, quia quale est totum, est illius constitutum, & quale constitutum, est ratio, quæ ab alio differt.

30 TERTIA CONCLUSIO. Infra eandem speciem possunt esse duo individua metaphysicè, & physicè inæqualia. Hæc conclusio duplicem partem continet. Prior infertur ex conclusione præcedenti, & posterior ex priori, iuxta doctrinam traditam §. 2. Infero priorem partem ex præcedenti; duo individua possunt habere aliquod prædicatum ipsis commune, quod non sit commune aliis: ergo possunt in hoc prædicato physicè superare prædicatum illi correspondens in aliis individuis: ergo secundum hoc prædicatum possunt hæc individua, esse perfectiora aliis: ergo metaphysicè possunt hæc individua esse aliis perfectiora: ergo inæqualia. Posterior pars de inæqualitate physica probatur: quocircumque excessus quem habet hoc individuum respectu alterius, non compensatur per alium excessum, quem ratione aliis prædicati habebat individuum quod in vno prædicato exceditur, excessus metaphysicus se tenet ex parte obiecti, & refunditur in physicam entitatem, & ratione illius vnum individuum excedit perfectionem alterius physicè, & à parte rei, sed posito excessu metaphysico in his individuis respectu illorum, non est necesse dari alium excessum in illis individuis respectu horum: ergo potest excessus metaphysicus ex parte horum dari sine alio ex parte illorum, quo compensetur: ergo non solum potest esse talis excessus metaphysicus in vno prædicato præciso respectu aliis prædicati præcisi ex parte modo cognoscendi, sed etiam ex parte obiecti, & physicè, ita ut hæc individua sint physicè aliis perfectiora. Ne multiplicatio terminorum, explicationem conclusionis difficilem redderet, illam tradidi de inæqualitate tantum, quæ eodem modo de dissimilitudine est intelligenda, quia formaliter illa, quæ inæqualitatem inter prædicata formaliter diuersa fundant, dissimilitudinem fundare necesse est, quod non aliâ conclusione trado, ne numerus illarum sine noua doctrina augeatur.

31 QUARTA CONCLUSIO. Nulla est necessitas ponendi in omnibus individuis cuiuscunque speciei conuenientiam, vel inæqualitatem, aut dissimilitudinem, quam diximus posse dari infra eandem speciem. Ratio est, quia nullum est fundamentum, quo cogamur tale prædicatum medium constituere inter prædicatum specificum & individuale, in individuis speciei Angelicæ, & animæ rationalis, & aliarum specierum quarum individua modi non sunt.

32 QUINTA CONCLUSIO. Infra eandem speciem animarum possibilia sunt individua, quorum aliqua sint æqualia, & alia inæqualia, & aliqua maiorem similitudinem, & conuenientiam habeant inter se quam cum aliis, ratione prædicati medij inter differentiam individualem, & specificam. Hæc ex iam præmissis necessaria consequentia deducitur, cuius hæc est illatio: si propter aliquam rationem intra eandem speciem repugnant hæc anima individua æquales, & inæquales, similes, & dissimiles, esset quia intra eandem speciem atomam possibilia non sunt individua similia, aut dissimilia, æqualia, aut inæqualia; sed probavi intra eandem speciem atomam aliarum rerum posse dari hanc æqualitatem, & inæqualitatem, similitudinem, aut dissimilitudinem: ergo nulla est ratio, propter quam intra speciem atomam cuiuscunque animæ non possint hæc diuersitates reperiri animarum, neque esse vltim caput ex quo repugnet, quod illarum possibilitatem necessariò infert, & à paritate entitatum modalium, in quibus sub eadem specie atomæ hæc individuorum diuersitas necessariò est admitenda, conclusio nostra suaderi potest.

33 SEXTA CONCLUSIO. Nulla est ratio, ex qua efficaciter possit probari animas, quæ de facto dantur, esse omnes æquales, aut inæquales, similes, aut dissimiles entitatiuè per aliquod prædicatum, quod sit infra eandem speciem animæ. Probatio huius conclusionis est argumentorum solutio, quæ pro altera contradictionis parte possunt adhiberi, quam faciliè quisque poterit reddere ex doctrina tradita, quæ possibilitatem animarum similitudinem, & dissimilitudinem, & inæqualitatem stabiluit; pleraque enim argumenta, quæ in hac materia fieri solent pro quacunque parte ex impossibilitate alterius petuntur. Neque vrget quod desumitur ex diuersitate accidentium, & operationum, quia vnus homo perfectiora accidentia habet, quam alius,

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. 1. l.

& perfectiores efficit operationes, tota hæc enim diuersitas operationum, in diuersitatem accidentium, & diuersitas accidentium in extrinsecas causas potest reduci: sicut enim idemmet homo aliquando imperfectè, & aliquando perfectè operatur propter diuersa accidentia; sic distincti homines æquales perfectione entitatiuè animarum possunt propter diuersas causas extrinsecas habere accidentia magis attemperata ad operationes eliciendas, & perfectiores efficere operationes: quæ instantia manifestè redarguit rationem desumptam ex inæqualitate operationum, ad inæqualitatem animarum inferendam. Diuersitas dispositio- num, & organorum quæ sunt inter marem, & feminam reducenda est in diuersas seminum temperies, quarum temperies huius seminis exigit deorganizationem maris, sub qua eadem forma introducitur, quæ produceretur si in eadē materia feminea esset deorganizatio: sic illius seminis temperies femineam exigit deorganizationem, in cuius materia forma producitur, quæ produceretur si virili deorganizatione subfisteretur.

34 OCTAUA CONCLUSIO. Probabili, prudentique coniectura dici potest ex animabus existentibus quasdam esse æquales inter se, & ab aliis inæquales, quasdam inter se similes, & ab aliis dissimiles. Moueor fundamento adducto in generatione, vbi eandem conclusionem tradi de gradibus qualitatibus: vide ibi dicta. Accedat huic opinionioni pia alia opitulatio, videlicet posse secundum illam, excellentiam aliquam super omnia individua humana concedi purissimæ sanctissimæque Christi humanitati, & immaculatæ animæ Beatissimæ Deiparæ, si enim hæc prærogatiua potest illi tribui, cur dicemus sceleratissimi, & reprobi Iudæ animam æqualem fuisse animabus Christi, atque Deiparæ? Præcipue cum doceant Patres Beata Virgini tribuendam esse omnem prærogatiuam possibilem super omnes puras creaturas, sed hæc excellentia naturæ super omnia individua humana potest ipsa concedi: ergo non sine iniuria denegabitur, quod potiori, & longè excellentiori iure dicendum est de sanctissima Christi humanitate.

35 NONA CONCLUSIO. Circa partes eiusdem animæ in his, quæ diuisibiles sunt, philosophandum est eodem modo ac de individuis completis, scilicet possibiles esse partes æquales in perfectione constituentes vnā animam totalem, & similiter posse constitui animam partibus omnibus inæqualibus constantem, & aliam aliquibus æqualibus, & aliis inæqualibus: de facto tamen ut plurimum animas diuisibiles habituras quasdam partes æquales, & alias inæquales, quasdam similes, & alias dissimiles, & forsitan nonnullam reperiri habentem partes omnes æquales, & aliam inæquales omnes, licet raro: videtur enim moraliter impossibile intra tot partes, quibus tota anima componitur, non reperiri duas æquales, aut duas inæquales. Quæ omnia probanda sunt ex dictis de animabus completis, cum enim possibilis sit anima quæ partes habeat omnibus prædictis modis, & nullum sit argumentum, quod rei factum ostendat, de illo iudicandum est iuxta communiter accedentia in aliis materiis.

§. V.

An differentia essentialiter opposita necessariò inæqualitatem importent.

36 Solutio, quam ex Hurtado referebam §. 3. pro argumento, quod ibi expendebat, impugnanda erat probando posse duas differentias constituentes species essentialiter oppositas esse inter se perfectione æquales, quod ibi omisi, vt hic latius examinarem, an hæc inæqualitas semper species distinctas essentialiter comitetur.

37 Pater Suarez tract. 2. Metaph. disp. 29. sect. 3. n. 16. vt probet non dari duo entia increata specie distincta, hoc vitur dilemmate: Illa entia vel essent æqualia, vel inæqualia: æqualia esse non possunt, quia non possunt dari duæ species æquales perfectione aut duæ differentie essentialiter oppositæ perfectione æquales; & hac occasione disputat, an vniuersaliter verum sit, omnes species esse perfectione inæquales. Affirmatiuam partem tenet, quam vult inferre ex Aristot. dicente 10. Metaph. text. 5. differentias diuidentes genus se habere vt se haberent priuatio & habitus, & sicuti sunt semper priuatio, & habitus perfectione inæquales, ita eandem inæqualitatem habere debent differentie essentiali.

essentialiter opposita. Ex hoc dimanasse docet Suarez illud axioma: *Species sunt sicut numeri, in quibus non reperiuntur duo aequales*. Ceterum cum similitudo non debet teneri in omnibus, recte potest reperiri inter differentias oppositas relatae ad priuationem, & habitum, & relatae ad numeros, etiam si species essentialiter opposita aequalitatem entitativam teneant, hac enim in speciebus assignata, dicta proportionem servabunt cum habitu, & priuatione, quia sicut habitus & priuatio non possunt in eandem rem simul co-fluere, ita species opposita, & illarum constitutiva differentiae non possunt in eandem entitatem convenire, & sicut numerus omnis in indivisibili consistit, ita quicquid illi addatur, vel adimatur ab illo, non fit idem numerus, sed alius; ita essentiae consistunt in indivisibili, & illis non potest quicquam addi, neque auferri.

38 P. Suarez probat praedictum axioma hoc modo; si duae species oppositae essent aequales perfectione, aequae distarent a non ente: ergo non haberent vnde posset trahere distinctionem specificam, neque specie distinguerentur. Concesso antecedenti, nego consequentiam, sicut enim in rebus, quas possumus materialiter metiri, duos terminos reperimus aequae distantes ab eodem tertio, vel ab eodem centro, & inter se oppositos, & distinctos: v.g. villam distantem ab hac domo per vnam leucam linea recta versus Orientem, & casam distantem per aliam leucam linea recta versus Occidentem ab eadem domo; in quibus reperimus duos terminos distinctos, & oppositos cum aequali distantia ab eodem centro, sic in speciebus positivis possunt duae reperiri distinctae, & oppositae, & aequaliter a non ente distantes. Imo si fidei trutinam res appendenda sit, cum duae species, vel duae entitates positivae existunt, & distant a non ente, non distant ab eadem ratione indivisibiliter sumpta, sed a diversis rationibus inter se distinctis, quae continentur in hoc complexo *non ens*, in quo est *non esse hominis*, *non esse equi*, *non esse leonis*, &c. & cum existit homo destruitur per ipsius existentiam *non esse hominis* contentum in illo complexo *non ens*, non vero *non esse equi*, & ita homo positivae existens fit distans a non esse hominis, & non fit distans a non esse equi; cum existit equus, per existentiam ipsius equi destruitur non esse equi contentum in illo complexo, & non destruitur non esse hominis in eodem contento, & ita homo, & equus non distant ab eadem ratione non entis indivisibiliter sumpta, sed a diversis rationibus distinctis realiter inuolutae significatis in hoc complexo *non ens*.

39 P. Vasquez 1. part. disp. 122. cap. 4. n. 13. probat, specie distincta non posse esse aequalia, quia, quae aequalia sunt commensurari possunt; quae commensurantur, necessarii debent esse eiusdem rationis: ergo quae sunt diversae rationis commensurari nequeunt: ergo non possunt esse aequalia. Si aliquid probaret haec ratio, convinceret res specie distinctas non esse aequales, neque inaequales; sicut enim aequalitas non potest desumi, nisi per commensurationem, ita commensuratio est vnicum fundamentum ad inaequalitatem cognoscendum; neque minus essentialiter inaequalitas, quam aequalitas commensurationem connotat: ergo ea, quae non commensurantur, neque aequalia, neque inaequalia dici possunt: sed in opinione Vasquez species distinctae commensurari nequeunt: ergo non possunt esse aequales, vel inaequales. Videat Vasquez quomodo facienda sit commensuratio specierum, ad earum inaequalitatem, & excessum alterius defendendum, vel ex quo capite possint, sine commensuratione cognosci, & eadem ratione specierum inaequalitatem inuenire poterimus.

40 Respondendum est, in quantitatibus molis mensuram, & mensurabile, debere esse eiusdem rationis, non enim possumus metiri vnam ligni, cum libra ferri; sed pondus pondere, & extensione extensio debent conferri, ut aequalitas, vel inaequalitas deprehendatur, quia in his mensuris id quod immediate mensuratur, non est rei substantia, sed aliquod illius accidens v.g. pondus, vel extensio, ex quorum diversitate diversitatem entitativam substantiae inferimus. In quantitate perfectionis longe aliter fit commensuratio inter ipsas substantias immediate, quia intellectus ex accidentibus cognitis momenta cuiusvis substantiae deprehendit, & postea immediate substantiam substantia metitur, & cognoscit hanc esse imperfectiorem, illam perfectiorem, est vtraque sit diversae rationis, & secundum rationes constitutivas cuiusvisque, & inter se longe diversas fiat comparatio, quod fieri non possit in aliis mensuris,

quae sunt per tactum vnius corporis cum alio, vel per continentiam vnius in alio, vel per impullum quem imprimunt corpora, qui modi commensurandi sunt vnae modo, & trutinam, non enim possumus dicere, argenti libra est aequalis, vel inaequalis panni vnae, neque bene pondus extensione taxamus. Ex quo inferitur diverso modo fieri commensurationem in quantitate molis, & in quantitate perfectionis: & sicuti quantitates perfectionis longe distinctae, & diversae rationis possunt inter se mensurari, in ordine ad inaequalitatem, ut tatur Vasquez dum dicit, species distinctas inaequales esse possunt, in ordine ad aequalitatem, commensurari: commensuratio enim indifferens est, ad aequalitatem, vel inaequalitatem deprehendendam.

Arguit secundo: species, eo ipso, quod sint diversae, habent quantitates diversas: ergo inaequales. Resp. aequalitatem, aut inaequalitatem, non desumi ex naturis rerum, quatenus hanc, vel illam speciem constituunt, sed quatenus apprehenduntur cum tot gradibus perfectionis. Dicitur quatenus apprehenduntur, quia in substantia indivisibili, v.g. in Angelo non sunt gradus distincti, sed simplex perfectio, illam tamen non aliter, quam per graduum numerum possumus explicare, & Angelum imperfectiorem Archangelo apprehendimus cum paucioribus perfectionis gradibus, ex quorum numero praecise abstrahendo a perfectionis natura, aequalitas, vel inaequalitas deprehenditur. Sic abedo intensa ut octo, & nigredo intensa ut octo habent aequales intensiones, etiam si illarum naturae longe sint diversae, & specie distinctae.

Aliter posset impugnari aequalitas in rebus specie distinctis: si darentur species aliquae inter se aequales in perfectione, pono esse leonem, & equum, magis differret leo ab homine, quam ab equo, & maiorem convenientiam haberent equus, & leo, quam equus, & homo in ratione formae simplicissimae, per quam differunt haec species, quia hincibile conveniret cum rugibili in gradibus perfectionis, in quibus non conveniret cum rationali: ergo non omnes differentiae immediate genus contrahentes essent aequae oppositae, neque quilibet haberet omnimodam oppositionem cum alia, quod est absurdum, & contra omnes Philosophos, atque Dialecticos.

Antequam argumentum dissolvam, illud retorqueo, in 43 opinionem constituentem omnes species, & omnes differentias illarum constitutivas necessarii inaequales. Si hincibile est perfectum ut tria, rugibile ut quatuor, rationale ut quinque: rationale, & rugibile conveniunt in quarto gradu perfectionis, in quo non convenit hincibile: ergo aliqua convenientia est inter rugibile, & rationale, quae non est inter rugibile, & hincibile: ergo non omnes differentiae aequae opponuntur, neque rugibile est id, per quod vltimum differt leo ab homine; quidem in ipsa differentia rugibilis aliqua convenientia reperitur cum rationali.

Respondeo data aequalitate perfectionis inter duas differentias, & inaequalitate ipsarum cum aliis, adhuc non reperiri convenientiam aliquam inter differentias aequales, neque minus differre species inaequales in perfectione, quam aequales, quia aequalitas perfectionis nullum fundamentum praebet ad abstrahendam rationem aliquam vniuocam: maior enim perfectio in hac specie, seu differentia, sicut minor in alia, dicit rationem quamdam perfectiorem indivisibilem, quae non constat gradibus perfectionis, licet nos explicemus perfectiones has per perfectionem ut tria, & ut quatuor, &c. quia non habemus voces, quibus explicemus perfectionem quamdam simplicem, & indivisibilem excedentem aliam etiam simplicem: & ita id, quod nos vocamus perfectionem ut quatuor in rugibili, & perfectionem ut quatuor in alia differentia aequali, v.g. mugibile dicit duas perfectiones omnino oppositas, absque ulla convenientia in ratione, neque in differentia hincibilis, quam dicimus perfectam ut tria; & rugibilis perfectam ut quatuor, est aliqua inconuenientia in tertio gradu perfectionis, sicuti neque in rugibili differentia perfecta ut quatuor, & rationali ut quinque reperitur vniuocatio in quarto gradu perfectionis, quia etiam si per hos gradus differentias explicemus, neque sunt ex parte obiecti, neque nos apprehendimus esse, sed rem quamdam simplicem apprehendimus, quam explicamus per graduum diversitatem sicuti Angelum, quem spirituale, & incorporeum iudicamus, per species corporeae iuuenis apprehendimus.

Secundo respondeo: adhuc admitta hac intentione graduum perfectionis respectu nostri intellectus fundamentum non

non præbere ad abstrahendam rationem vniuersalem, neque ad maiorem convenientiam apprehendendam inter differentias æquales, aut inæquales, ut patet in ipsa intentione realis: non enim magis differt albedo ut quatuor, ab albedine ut duo, quam ab alia albedine ut quatuor, quia quando gradus, seu entitates, quæ adduntur sunt eiusdem rationis, eadem manet differentia, siue addantur, siue non addantur, ut patet in exemplo adducto qualitatibus intensæ, & remissæ. In indiuiduis distinctis facile potest oculis doctrina tradita proponi, æquæ enim differt essentialiter vnus homo vel plures homines, quomocumque comparentur, ab vno, vel à pluribus equis, neque maior est convenientia vnius hominis, cum vno, vel cum pluribus hominibus, aut plurium hominum, cum vno, vel cum pluribus hominibus: Additio enim entitatum eiusdem rationis differentiam, & convenientiam essentialem in prædicatis metaphysicis omnino relinquit immutatam. Concludo ex his æqualitatem aut inæqualitatem in perfectione, non dicere convenientiam, aut disconvenientiam in rebus æqualibus, aut inæqualibus, siue physicis, siue metaphysicis, quia eadem æqualitas intentionis est inter albedinem ut octo, & nigredinem ut octo, quam inter duas albedines ut octo, nihilominus, duæ albedines ut octo, tantum numero differunt & albedo, & nigredo, etiam si vtræque sit ut octo, tantum genere conueniunt. Et eadem est convenientia specifica inter albedinem ut octo, cum albedine ut octo, & cum albedine ut quatuor, nihilominus albedo ut octo, est æqualis albedini ut octo, & inæqualis albedini ut quatuor: & eadē ratione philosophandum est, de inæqualitate metaphysica, etiam si apprehenderetur intensæ, & cōposita ex gradibus quam dixi, non ita apprehendi, sed tantum per species intentionis, sicuti Angelus apprehenditur per species inuenis.

De dissimili multitudine, longè est diuersaratio, quia dissimilitudo non tantum dicit additionem perfectionis eiusdem rationis, sed specialem rationem, in qua conueniunt illa, quæ sunt similia, & per quam differunt ab aliis entitatibus dissimilibus.

Solutis rationibus, quæ inæqualitatem poscebant in rebus specie distinctis, nulla alia indigebamus ad asserendum species distinctas posse esse æquales in perfectione essentiali. Nihilominus pro hac conclusione itabilienda sic arguuntur. Tres personalitates diuinae, specie distinguuntur, & sunt æquales in perfectione: ergo distinctio specifica non necessarium trahit inæqualitatem. Propter hoc argumentum P. Suarez loco citato asserit, non euidenter esse, sed tantum probabile axioma, quod vulgo traditur de inæqualitate in rebus distinctis, nonnullaque adducit, ut disparitatem adducat in rebus respectiuis, & absolutis quæ non vacat impugnare, licet non multo negotio fieri posset. P. Vasquez suprà asserit personalitates, prout distinctas ab essentia non dicere perfectionem aliquam neque in Trinitate esse tres perfectiones, aut tres bonitates relatiuas, licet sint tres vnitates, quod difficillimè est, illud tamen omitto, quia nimis Theologum, & meum in hac re opus est Philosophum instruere, non edocere Theologum.

Secundò arguo: non repugnant duo animalia, quæ habeant operationes ita notabiliter differentes, ac illas habent equus & leo, & sunt æqualia inter se, tam principia operationum, quam operationes, de his ergo inquirō, an specie distinguerentur, vel non si specie distinguuntur, nõ requiritur inæqualitas ad specialem distinctionem: si non distinguuntur, poterunt dari indiuidua, quorum operationes notabiliter differant, non specie differentia. Et nullum argumentum erit, ad affirmandum equum, & taurum specie differre, quia licet habeant operationes notabiliter differentes, non potest nobis certò constare, has operationes esse inæquales in perfectione. Dices repugnare indiuidua, quorum operationes æquales in perfectione notabiliter differant, quia de ratione illorum, quæ specie differunt, est inæqualitas perfectionis in operationibus, & illa indiuidua specie distinguerentur propter operationes notabiliter differentes, & non distinguerentur propter æqualitatem perfectionis, quam nos fingimus. Euationem hanc facile præcludo; ego pono duo indiuidua, quorum operationes sunt perfectione æquales, & notabiliter differunt, & non affirmo specie distingui. Tu dicis ad distinctionem specificam, requiri essentialiter inæqualitatem operationum, & non sufficere notabilem illarum differentiam: ergo in illis indiuiduis, à me assignatis, iuxta tuam doctrinam, non est specifica differentia, etiam si notabiliter differant secundum

Franc. de Oniedo, & Philosoph. Tom. I. l.

se, & secundum suas operationes: ergo non inuenitur in illis indiuiduis contradictio, quam tu assignas, videlicet distingui, & non distingui in specie, sed tantum inuenitur notabilis differentia, sine distinctione specifica, in quo nulla est contradictio, quia notabilis differentia sufficiens non est iuxta tuam doctrinam, ad constituendam differentiam specificam, ac proinde non licet tibi inferre indiuidua à me assignata distingui specie ex eo, quod notabiliter differant, neque potes arguere, illa indiuidua distingui, & non distingui specie, sed tantum in te inferitur, non distingui specie indiuidua, quorum operationes notabiliter differant, neque certum esse equum, & taurum specie distingui, quia probari efficaciter non poterit, operationes equi omnibus pensatis esse perfectiores operationibus tauri.

Ex hac doctrina aliud desumo argumentum, ad probandum, non requiri inæqualitatem perfectionis, ad distinctionem specificam. Præcisè ex sola notabili operationis differentia, sufficienter species distinguuntur: ergo non est necessaria inæqualitas, ad hanc distinctionem constituendam: Antecedens probat communis omnium hominum consensus, qui agentes de æqualitate, aut inæqualitate rerum, illa indiuidua dicunt specie distingui, quæ operationes habent notabiliter differentes, nulla alia ratione ducti: consensus autem hominum in hac re quàm plurimum præstat, quia tota hæc differentia, aut conuenientia specifica, & generica, & tota prædicamentorum series & acolythia non ex certa regula, neque ex ratione metaphysica, vel naturali desumitur, sed ex prudenti arbitrio Aristotelis, & Philosophorum, qui illum Magistrum sunt sequuti.

PUNCTVM IX.

An in quolibet viuenti vnica tantum detur anima.

Inter dogmata, quæ de anima rationali Puncto 3. retulimus, vnum erat, cuilibet homini distinctam respondere animam: Examinandum est modò, an homo, aliæque viuentia plures includant animas, quibus componatur. Qui negant specie dari plures formas in eadem materia, pertinentes ad idem compositum, consequenter negant plures animas in eodem viuenti: non tamen qui admittunt plures formas, tenentur admittere plures animas, quia possunt aliquam specialem rationem in viuentibus assignare, seu in ipsis animis, propter quam non possunt plures idē viuens constituere. Egi in Physicis de multitudine & simplicitate formarum, in eadem materia, & ex ibi dictis posset inferri pro hac questione: vnica tantum anima constituit quodlibet viuens. Nihilominus ut circa hanc specialem materiam, aliorum explicem errores, & in illa firmiora iaciam fundamenta pro veritate, quam plures Catholici putant, placeat specialiter probare, quodlibet viuens vnica tantum gaudere anima.

Mitto Scoti opinionem constituentis 4. sentent. distinct. xi. quæst. 3. plures formas in viuenti, quarum vnā tantum animam appellat, contra quem egi in Physicis. Plato plures in eodem viuenti realiter distinctas, & loco diffusas admittit animas, vegetatiuam in hepate, sensitiuam in corde, rationalem in cerebro. Philoponus i. de anima cap. vlt. text. 91. ponit tres animas in loco diffusas, ut aiebat Plato, sed in eadem parte loci, atque subiecti. Philopono cōsentire videtur Ockam quodlibet 2. q. 2. Manichæi, teste August. 10. super Genes. ad liter. cap. 14. dicebant similiter in homine esse tres animas distinctas realiter, vegetatiuam, sensitiuam, & rationalem. Paulus Venetus Summa de Anima, c. 5. docet in plantis vnā esse animam vegetatiuam, in animalibus imperfectis esse vnā sensitiuam; & in homine esse duas animas totales, sensitiuam corruptibilem, & aliam intellectiuam immortalem, & vltra has esse plures vegetatiuas specie differentes secundum multitudinem partium, vnā in ossibus, aliam in carne, aliam in corde, & sic in reliquis partibus.

Communis ferè omnium sententia tenet, in vno viuenti vnica tantum dari animam, & in homine rem ita se habere est iuxta mentem omnium Patrum, fidei valde consonum, & oppositum multi damnant tanquam errorem. Albert. tract. 2. c. 1. & lib. de origine animæ cap. 4. hæc profert pro nostra sententia: *Error est contra omnem veritatem natura, sensitiuum, & vegetatiuum plures facere substantias in animali, nec vquam vnus Peripateticorum dixit hoc.*